

INGEKOMEN 10 NOV. 1995

708-28
5/5

RICHTLIJNEN VOOR DE INHOUD VAN
HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
VERWERKING C3 AFVALSTOFFEN
OP AFVALBERGING DE WIERDE

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Friesland en
het dagelijks bestuur van Waterschap Friesland,
6 november 1995

INHOUD

1.	INLEIDING	1
2.	PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITEN	1
2.1	Probleemstelling	1
2.2	Doel	2
2.2	Te nemen en genomen besluiten	2
3.	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	2
3.1	Algemeen	2
3.2	Voorgenomen activiteit	3
3.2.1	Inrichting van de Stortplaats	3
3.2.2	Exploitatie	4
3.2.3	Milieuzorg en veiligheid	5
3.2.4	Eindafwerking	5
3.2.5	Nazorg	5
3.2.6	Monitoring	6
3.3	Alternatieven	6
3.4	Meest milieuvriendelijk alternatief	7
4.	BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Autonome ontwikkeling / referentiesituatie	8
4.2	Te beschrijven aspecten	8
5.	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	8
5.1	Algemeen	8
5.2	Emissies / immissies	9
6.	VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	10
7.	LEEMTEN IN KENNIS	10
8.	EVALUATIEPROGRAMMA	10
9.	SAMENVATTING	11

BIJLAGEN

1. Hoofdpunten van het advies van de Cmer, dd 25 september 1995
2. Samenvatting van de schriftelijke reacties en antwoorden

1. INLEIDING

De Afvalsturing Friesland N.V. is voornemens om op de afvalberging De Wierde in de gemeente Skarsterlân een compartiment in te richten voor de berging van C3-afval. Om dit voornemen te kunnen realiseren moeten vergunningen worden aangevraagd in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). Hiertoe moet een milieu-effectrapportage (m.e.r.) worden doorlopen.

Voor het verlenen van de Wm-vergunning is het College van Gedeputeerde Staten van Friesland het bevoegde gezag; voor het verlenen van de Wvo-vergunning is dat het dagelijks bestuur van het Waterschap Friesland.

Afvalberging De Wierde heette tot 4 maart 1993 stortplaats De Dolten. Ten behoeve van de vergunningverlening voor de stortplaats De Dolten is in 1988 het MER afvalstortplaats De Dolten en in 1989 een aanvulling op dit MER gereed gekomen. De Commissie voor de milieu-effectrapportage heeft op 5 juni 1990 een toetsingsadvies uitgebracht waarin zij stelde dat het MER en aanvulling te zamen voldoende informatie bevatten voor een verantwoorde besluitvorming. De vigerende onherroepelijke afvalstoffenwetvergunning voor de afvalberging De Wierde is van 22 oktober 1993.

Bij het schrijven van het MER kan gebruik worden gemaakt van (samengevatte) gegevens uit het MER afvalstortplaats De Dolten uit 1988 en de aanvulling hierop uit 1989. Ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van dat MER moeten worden beschreven op grond van bestaande kennis en informatie.

Per brief van 26 juni 1995 stelden Gedeputeerde Staten van Friesland, als coördinerend bevoegd gezag, de Cmer in de gelegenheid om te adviseren over de richtlijnen voor de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport. Tevens werd de start van de procedure openbaar bekend gemaakt en de startnotitie ter inzage gelegd.

De richtlijnen zijn mede vastgesteld op grond van een beschouwing van :

- het advies van de Cmer van 26 september 1995. De hoofdpunten van het advies staan verwoord in bijlage 1;
- de inspraakreacties. Een samenvatting van deze reacties en antwoorden hierop staan in bijlage 2.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITEN

2.1 Probleemstelling

Geef de probleemstelling bondig weer. De probleemstelling moet duidelijk maken voor welk probleem of potentieel probleem het voornemen een oplossing moet bieden.

Motiveer de lokatiekeuze vanuit een beleidsmatige en een bedrijfsmatige optiek. Geef weer welke keuzes in het verleden doorspelen bij de keuze voor de huidige lokatie. Geef weer welke milieu-overwegingen bij die keuzes een rol hebben gespeeld.

Geef weer de flexibiliteit in acceptatiemogelijkheden om te kunnen reageren op wijzigingen in de afvalstromen naar herkomst, hoeveelheid en samenstelling. Mogelijke wijzigingen in het aanbod (stagnatie en/of toename) gedurende de periode dat de C3-deponie in gebruik is moeten worden aangegeven.

Daarnaast moet worden weergegeven of bij calamiteiten in de verwijdering van C3-afval elders dan in het verzorgingsgebied, de stortplaats voor kortere of langere tijd benut zal (kunnen) worden voor het storten van C3-afval en of bij calamiteiten op deze stortplaats, elders gestort kan worden.

Besteed in verband met het voornemen aandacht aan relevante, reeds bestaande en blijvende afvalverwerkingsactiviteiten en schets de contouren van de mogelijke ontwikkelingen van de afvalbe- en verwerkende activiteiten op de lokatie.

2.2 Doel

Geef een concrete en duidelijke omschrijving van het doel van het voornemen.

2.3 Te nemen en genomen besluiten

Geef weer de besluiten waarvoor de m.e.r. wordt toegepast. Geef ook weer welke andere besluiten genomen moeten worden om de voorgenomen activiteit te realiseren (wanneer, welke procedure, bevoegd gezag).

Maak een opsomming van welk overheidsbeleid en welke reeds genomen overheidsbesluiten (op ondermeer het gebied van afvalverwijdering, ruimtelijke ordening, milieu, natuur, landschap en recreatie), openbaar gemaakte beleidsvoornemens en aangegane overeenkomsten die beperkingen kunnen opleggen of randvoorwaarden kunnen stellen aan de besluiten waarvoor het MER wordt opgesteld. Geef de status van die besluiten weer.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

Het voornemen moet in het MER tot uiting komen in de vorm van een weergave van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven. De weergave moet zich vooral richten op die aspecten, die inzicht geven in potentiële bronnen van emissies naar bodem en water.

De voorgenomen activiteit en alternatieven moeten worden beschouwd in de context van:

- een aantal reeds bestaande andere afvalverwerkingsactiviteiten;
- de mogelijkerwijs toekomstige activiteiten.

Voor zover die activiteiten van invloed zijn op de voorgenomen activiteit of de alternatieven, of andersom, dan moet dit in het MER tot uiting komen.

De keuze van de alternatieven moet in het MER worden gemotiveerd. Geef daarbij ook de mate van doelbereiking weer.

De keuze die tot uiting komt in de aanvraag moet - op grond van milieuargumenten - worden gemotiveerd.

Geef weer hoe de verwerking van C3-afval zich zou ontwikkelen in het verzorgingsgebied indien de voorgenomen activiteit, of één van de alterna-

tieven, geen doorgang zou vinden. Als dit een realistische optie is dan moeten de mogelijk milieugevolgen van dat alternatief (een zogenaamd nulalternatief) worden weergegeven.

3.2 Voorgenomen activiteit

De beschrijving van de voorgenomen activiteit staat zowel in het MER als in de aanvragen. De beschrijving in de aanvragen moet gericht zijn op het kunnen beoordelen of een vergunning zou kunnen worden verleend. Hiervoor is een hoge mate van detail noodzakelijk. Elementen die tenminste in de aanvraag aan de orde moeten komen zijn hieronder *cursief* vermeld.

De beschrijving in het MER moet er op zijn gericht om vlot een helder beeld te kunnen krijgen van:

- de voorgenomen activiteit, en;
- de faalkansen van voorzieningen en risico's voor de lokatie en de omgeving: gekwantificeerd, en;
- maatregelen die worden getroffen om emissies te voorkomen danwel zoveel mogelijk te beperken.

Dit moet worden weergegeven voor de verschillende onderdelen of stappen die zijn te onderkennen in het voornemen: inrichting van de stortplaats, exploitatie, milieuzorg/veiligheid, eindafwerking, nazorg en monitoring;

3.2.1 Inrichting van de stortplaats

Het MER moet een bondige beschrijving bevatten van situering en uitvoering van de constructie(s) voor het (voor)bewerken en storten van C3-afvalstoffen. Geef aandacht aan de (preventieve) bodem- en grondwaterbeschermende voorzieningen en mogelijke faaloorzaken. Deze laatste moeten zoveel mogelijk worden gekwantificeerd.

Criteria voor de aanvraag

- . *de fysisch-chemische eigenschappen van de te storten C3-afvalstoffen in verband met de mogelijke onderlinge invloed als ook de aantasting van de bodembeschermende voorzieningen (te denken valt hierbij aan vorming van precipitaten en corrosie);*
- . *de omvang, vormgeving en ligging van de bestaande activiteiten (globaal) en van de C3-stortplaats gedetailleerd;*
- . *de ontsluiting van het gebied met boven- en ondergrondse infrastructuur (wegen, leidingen en riolering);*
- . *de kwaliteitsborging van uit te voeren werken en aan te brengen voorzieningen; in het bijzonder de geldende protocollen, vastlegging van gegevens en andere administratieve procedures;*
- . *de hoogteligging van het oorspronkelijke maaiveld, de voorzieningen, de ligging van de C3-afvalstoffen en de stortzool ten opzichte van het grondwater;*
- . *de aard en opbouw van de onderafdichting; inclusief de waterbeheersingsvoorzieningen als drainages, verzamel- en transportstelsel;*
- . *stabiliteit en zetting van de onderafdichting en de ondergrond onder invloed van het reeds aanwezige stortlichaam (indien de C3-stortplaats is gelegen op taluds op daaronder gelegen afvalstoffen), alsmede eventuele voorzieningen om de stabiliteit te waarborgen en eventuele nadelige effecten van zetting tegen te gaan;*
- . *mate en aard van eventuele compartimentering voor de deponie van C3-afvalstoffen;*

- . de wijze van waterbeheersing, -opslag en -zuivering, de afvoer naar de openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie en de lozing op oppervlaktewater;
- . algemene voorzieningen, zoals de weegbrug(gen), controle en (tussen)opslag van afvalstoffen;
- . voorzieningen gericht op de (voor)bewerking en verwerking van afvalstoffen en deelstromen daaruit. Denk bijvoorbeeld aan immobilisaties;
- . controlevoorzieningen (onder andere op gedrag van de afvalstoffen) in de stortplaats alsmede hun effectiviteit, vormveranderingen, monitoring van drains en grondwater. Specifiek dient te worden ingegaan op de wijze waarop de werking van de controlevoorzieningen en -systemen zal worden gewaarborgd;
- . voorzieningen in verband met de tijdens de winterperiode incidenteel voorkomende extreem hoge grondwaterstanden in relatie tot de droogleggingseis uit het Stortbesluit bodembescherming.

3.2.2 Exploitatie

Geef aan de herkomst, aard en hoeveelheden C3-afvalstoffen, het interne en externe transport, mogelijke bewerkingen, de wijze van stort en de exploitatieduur.

Criteria voor de aanvraag

- . aard, herkomst en hoeveelheden;
- . de procedures met betrekking tot de acceptatie (in het bijzonder voorkomen van het storten van herbruikbaar afval), controle, bemonstering en analysemethodiek, alsmede de registratie en vastlegging van gegevens;
- . waar het specifieke karakter van de (C3-)afvalstoffen aanleiding is voor bijzondere maatregelen en/of handelingen tijdens het inrichten, exploiteren, afwerken en de nazorg van de stortplaats;
- . maatregelen die bij het verwerken (overslaan, storten) worden genomen om te voorkomen dat het C3-afval vermengd wordt met overig afval;
- . de aan- en afvoer en het interne transport;
- . de opbouw van de deponie; zowel als geheel als per onderscheiden gedeelte; fasering, zonering, gelaagdheid;
- . voorbehandeling van de afvalstoffen, toeslag- en hulpstoffen; in het bijzonder om het gedrag der afvalstoffen te verbeteren (verbeteren van zowel chemische- als civieltechnische stabiliteit);
- . maatregelen ter voorkoming van emissies als gevolg van stof, geur, geluid, zwerfafval, ongedierte. Speciale aandacht moet worden besteed aan de werkhygiëne en verwaaiing van afval en stof in relatie tot (dagelijkse) afdekking;
- . voorzieningen ter voorkoming of beperking van verontreiniging van de bodem en het water; zowel grondwater als oppervlaktewater;
- . maatregelen en procedures bij calamiteiten;
- . waterbalans, waterbeheer en waterkwaliteit (zwarte en grijze lijst stoffen en nutriënten), met een onderscheid naar percolaatwater, hemelwater en runoff water;
- . de exploitatieduur van de stortplaats;
- . maatregelen ter voorkoming van verdergaande verspreiding van verontreinigingen bij calamiteiten (lekkage van onderafdichting);
- . het gebruik en beheer van de inrichting (inclusief preventie en hergebruik).

3.2.3 Milieuzorg en veiligheid

Geef de wijze weer waarop de voorgenomen activiteit wordt ingepast in het milieuzorgsysteem. Geef ook een weergave van de veiligheidsmaatregelen.

Criteria voor de aanvraag

- . *beschrijving van de diverse onderdelen van het huidige systeem;*
- . *aanvullingen ten behoeve van de voorgenomen activiteit;*
- . *overzicht van de veiligheid en gezondheidsrisico's, alsmede de wijze waarop deze risico's worden geminimaliseerd c.q. beheerst.*

3.2.4 Eindafwerking

Voor een optimale afstemming tussen eindafwerking en terzake aan te brengen voorzieningen is het noodzakelijk om de gewenste inrichting en daarmee de eindbestemming weer te geven, inclusief een visualisatie van de vormgeving van de eindbestemming. Geef aan wie verantwoordelijke is voor eindafwerking.

Criteria voor de aanvraag

- . *wie is voor de eindafwerking verantwoordelijk;*
- . *bepaling van het moment dat de definitieve bovenafdichting kan worden aangebracht (mede afhankelijk van restzakking en klink);*
- . *aard en opbouw van de bovenafdekking inclusief de bovenafdichting mede in relatie tot de eindbestemming en de wijze waarop het functioneren van de bovenafdichting, inclusief drainagesysteem wordt gewaarborgd. Betrek daarbij het voorkomen van beschadiging door wortels en door bodemdieren;*
- . *de voorgenomen inrichting en eindbestemming van de stortplaats met een globale visuele weergave van de vormgeving.*

3.2.5 Nazorg

De wijze van oplevering van de stortplaats moet worden weergegeven met het oog op de mogelijkheden van nazorg. Ingegaan moet worden op de kwaliteit en eigenschappen van de aangebrachte voorzieningen (onder andere drainage, onderafdichting, bovenafdekking) en het onderhouds- en controlesysteem voor deze voorzieningen.

Van belang is de verwachte levensduur van de te treffen voorzieningen aan te geven, gelet op de technische eigenschappen van de materialen en constructies in relatie tot de specifieke toepassing (onder andere restzetting, klink, gas etc.). Aangegeven moet worden hoe herstel en vervanging van voorzieningen kan plaatsvinden, dit ook in relatie met de eindbestemming.

Ook moet worden aangegeven, wie voor de afwerking, de herinrichting en de nazorg, met name het beheer van de vegetatie en het tegengaan van verspreiding van verontreinigd grondwater, verantwoordelijk zal zijn en hoe deze gepland is.

Geef aan welke organisatorische en financiële garanties er bestaan dat op lange termijn de noodzakelijke beheer- en nazorgmaatregelen, inclusief maatregelen in geval van calamiteiten en schadeclaims, kunnen worden getroffen.

3.2.6 Monitoring

Het monitoringsysteem in zowel de exploitatie- als de nazorgfase moet worden weergegeven, waarbij moet worden ingegaan op de rol ervan bij storingen en calamiteiten. De doelstelling en daaruit afgeleide doelfunctie van het monitoringsysteem moeten expliciet worden weergegeven. De doelfunctie kan afgeleid worden uit de signaleringstijd, het maximaal toelaatbaar verontreinigd bodemvolume, alsmede signaleringswaarden en alarmwaarden.

Voorts dient ingegaan te worden op:

- . de wijze waarop het monitoringsysteem in staat is de herkomst te bepalen van eventuele verontreinigingen. Hierbij dient bijzondere aandacht gegeven te worden aan de geohydrologische omstandigheden en aan het mogelijk optreden van dichtheidsstromen;
- . de effectiviteit van het monitoringsysteem in relatie tot de afmetingen van de stortplaats en het onderscheidende vermogen ten opzichte van bestaande stortactiviteiten;
- . evaluatie- en beslismodel met betrekking tot de resultaten van het monitoringsysteem;
- . geotechnische monitoring, bijvoorbeeld het afzonderlijk volgen van zetting van de ondergrond, van klink van het stortlichaam door middel van zakbakens op diverse locaties en diepten.

3.3 Alternatieven

De volgende alternatieven moeten in ieder geval in het MER worden beschreven:

- . één of meerdere situeringsalternatieven en één of meerdere uitvoeringsalternatieven, danwel (een) combinatie(s);
- . het meest milieuvriendelijke alternatief.

Uitgangspunt is dat ze uit milieu-oogpunt significant verschillen.

De mogelijke relatie met bestaande en toekomstige activiteiten moet worden weergegeven qua capaciteit en noodzakelijk te treffen voorzieningen.

Situeringsalternatieven

Voor de situering van het compartiment binnen de bestaande stortplaats bestaan diverse opties, met ieder een verschillende omvang. Het MER moet deze mogelijkheden weergeven.

Uitvoeringsalternatieven

Voor wat betreft het ontwikkelen van alternatieven voor uitvoering en inrichting kan worden gedacht aan verschillende opties. Deze opties moeten mede worden beschouwd in relatie tot de eigenschappen van de afvalstoffen en de te verwachten chemische en grondmechanische processen. Geef weer welke opties een rol hebben gespeeld bij het samenstellen van de alternatieven:

uitvoeringsopties:

- . de constructievorm en de methoden van onder- en bovenafdichting, inclusief drainagesystemen;
- . de (diepte)ligging van de onderafdichting ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld en de grondwaterstand (GHG), mede in combinatie met zetting van de bestaande stort;
- . de methode van storten: direct en/of na voorbehandeling;
- . op eventuele (voor)bewerkingen zoals immobilisaties en het gebruik van toeslag en/of hulpstoffen;

- . de wijze van compartimentering, alsmede de omvang en indeling van de stortcompartimenten;
- . technieken die bij opslag van schadelijke stoffen worden gebruikt, bijvoorbeeld zakken en balen.

Mede gezien de aard van de afvalstoffen kunnen opties ook betrekking hebben op:

- . het zoveel mogelijk beperken van de intreding van hemelwater en het droog houden van de gestorte afvalstoffen;
- . het optimaliseren en flexibiliseren van de compartimentering;
- . methoden en tijdstip van aanbrengen van de bovenafdichting;
- . afwerking van de stortplaats in samenhang met de gebruiksmogelijkheden.

inrichtingsopties:

- . voorzieningen voor de minimale en uitgebreide tussenafdichting (gelegen in taludhelling en op onderliggend afval);
- . variaties in vormgeving en de daarbij behorende storthoogtes en stortoppervlakken mede in relatie tot de eindbestemming van de locatie. Hierbij kan ook worden gedacht aan varianten die gefaseerd worden afgewerkt;

3.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Het MMA moet zodanig zijn weergegeven dat een vergelijking met andere alternatieven mogelijk is.

Het is gericht op het voorkomen danwel zoveel mogelijk beperken van emissies naar de omgeving. Na beëindiging van de exploitatie moeten in dit alternatief afwerking en beheer maximaal afgestemd zijn op het innemen van een ecologisch-functionele positie ten opzichte van haar omgeving.

Dit alternatief kan worden opgebouwd uit een combinatie van meest milieuvriendelijke uitvoeringsvarianten. De best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu moeten worden toegepast waarbij verder zou kunnen worden gegaan dan de eisen uit het Stortbesluit.

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING

4.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu dient te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van en de vergelijking met de milieueffecten van de voorgenomen activiteit en alternatieven.

Bij de beschrijving moet rekening worden gehouden met eventuele volgeffekten van voltooide of lopende ingrepen in het studiegebied. Onzekerheden bij de beschrijving moeten duidelijk worden aangegeven.

De locatie en de in (geo-)hydrologisch, ecologisch en historisch-landschappelijk opzicht aangrenzende gebieden, die door het voornemen direct of indirect kunnen worden beïnvloed vormen samen het studiegebied. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de reikwijdte van de effecten en kan per milieuaspect kan verschillen. Deze reikwijdte moet in het MER tot uiting komen.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand kan gebruik worden gemaakt van (samengevatte) gegevens uit het MER Afvalstortplaats De Dolten uit 1988

en de aanvulling op dit MER uit 1989 en van de gegevens en inzichten die tijdens de exploitatiefase tot nu toe zijn verzameld.

4.2 Autonome ontwikkeling / referentiesituatie

In het MER moeten de te verwachten autonome milieu-ontwikkelingen op en rond de lokatie beschreven worden in het geval dat het voornemen niet wordt gerealiseerd. Deze beschrijving fungeert als referentiesituatie voor de vergelijking van de alternatieven.

4.3 Te beschrijven aspecten

Aandachtspunten zijn (zie ook 4.1, 1e alinea):

- . de hoogteligging van het oorspronkelijke maaiveld;
- . lokale en regionale waterhuishoudkundige en geohydrologische situatie en de bijbehorende relevante kenmerken en parameterwaarden, te weten:
 - . geologische opbouw (inclusief discontinuïteiten, stuwings en dergelijke); geohydrologische schematisatie (inclusief k-waarden, kD-waarden, C-waarden);
 - . grondwaterstanden;
 - . stromingsrichting en stromingsgrootte grondwater (horizontaal en verticaal);
 - . geohydrologisch deelsysteem (van infiltratie naar kwelgebieden): relatie met oppervlaktewater;
 - . de oorspronkelijke, huidige als toekomstige gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG), de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) de kwel/ wegzijgingssituatie en de "natuurlijke" bodemweerstand;
- . de chemische samenstelling van grond en grond- en oppervlaktewater en eventuele verontreinigingen en de verspreiding daarvan;
- . geluid en trilling vanwege de bestaande bedrijfsactiviteiten;
- . de huidige luchtkwaliteit op en rond de lokatie (milieugevaarlijke stoffen, geur, stof).

Voor wat betreft de huidige biologische, landschappelijke en ecologische aspecten kan worden volstaan met het beknopt weergegeven van de

- de beschreven situatie in het MER Afvalstortplaats De Dolten (1988) en de aanvulling op dit MER (1989);
- de veranderingen die zich sindsdien hebben voorgedaan.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

5.1 Algemeen

De mogelijke milieugevolgen moeten in het MER worden weergegeven van de voorgenomen activiteit en de alternatieven.

Geef aan of de gevolgen:

- . tijdelijk of permanent van aard zijn;
- . omkeerbaar, ophefbaar, te voorkomen of te beperken zijn;
- . wanneer, hoelang en op welke termijn ze waarneembaar zijn. Besteed in het bijzonder aandacht aan verontreinigingsrisico's op lange(re)

termijn in verband met de te verwachten (eindige) levensduur van de aangebrachte voorzieningen en de eindbestemming;
• cumuleren danwel synergeren met milieugevolgen van andere bedrijfsactiviteiten of activiteiten uit de omgeving.
De effecten moeten zoveel mogelijk worden gekwantificeerd, en de wijze waarop ze zijn vastgesteld moet worden verantwoord.

Wijd speciaal aandacht aan een beschouwing van het risico en de gevolgen van eventuele calamiteiten. Geef weer hoe bepaalde gevolgen, risico's en calamiteiten kunnen worden voorkomen danwel worden opgevangen (bijvoorbeeld saneringsmaatregelen ter beperking van verontreinigende stoffen in het afvalwater).

Een risico-analyse moet onderdeel uitmaken van de effectbeschrijving teneinde kwalitatief en zo mogelijk kwantitatief aan te kunnen geven hoe groot de kans is op het falen van de aangebrachte voorzieningen. Daarbij moet ook worden ingegaan op het risico van falen van de controlevoorzieningen.

Beschrijf een worst-case scenario; geef de mogelijke optredende emissies via bodem- en grondwater weer, alsmede een prognose en evaluatie van de daaruit voortvloeiende milieu-effecten.

Wanneer er belangrijke onderlinge verschillen tussen de alternatieven worden verwacht, moeten de effecten per afzonderlijk alternatief worden beschreven. Bij geringe verschillen kan worden volstaan met een enkelvoudige aanduiding daarvan.

Geef weer de gehanteerde voorspellingsmethoden, welke invoergegevens zijn gebruikt en hoe betrouwbaarheid die gegevens en methoden zijn. Bij onzekerheid over het wel of niet optreden van effecten moet behalve de meest waarschijnlijke ontwikkeling ook de slechtst denkbare situatie worden beschreven.

5.2 Emissies / immissies

Geef voor de tenminste hieronder staande aspecten aan welke milieuveranderingen zijn te verwachten.

Reliëf, bodem en water

- de effecten, kwalitatief en kwantitatief, op de samenstelling van bodem, grond- en oppervlaktewater alsmede de sanerings- en beheersmogelijkheden bij calamiteiten;
- de effecten ten aanzien van stabiliteit, zetting, doorlaatbaarheid en retentievermogen van de ondergrond;
- wijzigingen in de waterhuishoudkundige en geohydrologische situatie: het effect van de zettingen in het stort op het functioneren van de aangebrachte voorzieningen;
- de effecten op de doelmatige werking van de op de lokatie aanwezige fysisch-chemische waterzuivering;

Planten, dieren en ecologische relaties en de mens

Geef - voor zover bodem, water en lucht nadelig worden beïnvloed - de mogelijke gevolgen voor planten, dieren en ecologische relaties en de mens weer.

Denk daarbij aan:

- . verontreiniging van bodem, grond- en oppervlaktewater;
- . luchtverontreiniging (bijvoorbeeld door verandering van stofconcentraties);
- . verandering van grondwaterstanden/grondwaterstromingen;
- . verandering van rust in het gebied
- . verandering in vormgeving van het gebied;
- . het verbreken van relaties tussen biotopen van diersoorten (rust-, broed- en fourageergebied).

Daarnaast moet worden ingegaan op de compenserende maatregelen gericht op natuurontwikkeling na afwerking van de stortplaats.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Ten behoeve van een vergelijking moeten de financiële consequenties van voornemen en alternatieven in algemene zin aan de orde worden gesteld. Dit draagt bij aan het beoordelen welke optie het beste tegemoet komt aan het ALARA-principe.

7. LEEMTEN IN KENNIS

De leemten in kennis en informatie, die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming, moeten worden genoemd. Het doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Beschreven moet worden:

- . welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- . in hoeverre dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

Informatie die voor de besluitvorming essentieel is, kan niet onder leemten in kennis worden opgenomen.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Wij moeten bij het te nemen besluit een evaluatieprogramma op- en vaststellen teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijke optredende effecten te kunnen vergelijken en om zo nodig maatregelen voor te schrijven.

Het MER moet een aanzet tot een dergelijke evaluatieprogramma bevatten, temeer daar er een sterke koppeling bestaat tussen de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het op te stellen monitoringprogramma.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

Er moet een zelfstandig leesbare samenvatting worden opgenomen die een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER.

Daarbij moet tenminste in worden weergegeven:

- doel van het voornemen;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste milieugevolgen waarbij vooral aandacht wordt besteed aan voorkómen danwel beperken van risico's;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven.

bijlage 1

**Hoofdpunten van het advies van de Cmer dd 25
september 1995**

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Afvalsturing Friesland N.V. is voornemens om op de afvalstortplaats De Wierde in de gemeente Skarsterlân een compartiment in te richten voor de berging van C3-afval. Om dit voornemen te kunnen realiseren moeten vergunningen worden aangevraagd in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Voor de besluiten over de vergunningaanvragen op grond van de Wm en de Wvo wordt de procedure van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) gevolgd.

De Commissie is van mening dat in het MER voor dit compartiment voor C3-afval bijzonder aandacht besteed dient te worden aan de volgende onderwerpen.

Het MER dient duidelijk aan te geven waar het specifieke karakter van de (C3-)afvalstoffen aanleiding is voor bijzondere maatregelen en/of handelingen tijdens het inrichten, exploiteren, afwerken en de nazorg van de stortplaats. Het MER dient hierbij specifiek te beschrijven welke maatregelen worden genomen om te voorkomen dat C3-afval vermengd wordt met het overige afval.

Voor de situering van het compartiment bestaan binnen de bestaande stortplaats diverse mogelijkheden, met ieder een verschillende omvang. Deze mogelijkheden en de criteria die gehanteerd worden bij de uiteindelijke keuze dienen te worden aangegeven.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand kan gebruik worden gemaakt van (samengevatte) gegevens uit het MER Afvalstortplaats De Dolten uit 1988 en de aanvulling op dit MER uit 1989 en van de gegevens en inzichten die tijdens de exploitatiefase tot nu toe zijn verzameld. Daar waar zich veranderingen hebben voorgedaan in de bestaande toestand dienen deze expliciet te worden vermeld.

Bij de beschrijving van de milieu-effecten dient het zwaartepunt te liggen op de aspecten verontreiniging van bodem en grondwater.

bijlage 2

Samenvatting van de schriftelijke reacties en antwoorden

Bijlage 2:

Samenvatting van de schriftelijke reacties en antwoorden

Inhoud

1. besluiten
2. relatie voorgenomen activiteit met bestaande activiteiten
3. gevolgen voor het milieu

nr.	reactie gegeven door:
---	-----
1	P. Wierdsma, Vegelinsoord
2	Vereniging van Plaatselijk Belang van Vegelinsoord, Oudehaske en Haskerdijken Nieuwebrug
3.	B. Hielkema, Vegelinsoord
4.	Gemeente Skarsterlân, Joure
5.	A. Fekken, Vegelinsoord
6.	A. Hielkema, Vegelinsoord
7.	J. Oenema, Oudehaske

1. besluiten

Er moet worden aangegeven dat een bufferzone aan de noordzijde van het stort ontbreekt (2).

Het MER zou meer duidelijkheid in de milieubelasting van de Wierde moeten geven dan de vigerende milieuvergunning (3, 6).

Eerst zouden de milieugevolgen van de huidige activiteiten op afvalberging de Wierde moeten worden geëvalueerd, voordat een beslissing over het voornemen kan worden genomen (4).

Het MER moet aandacht besteden aan de afspraken tussen gemeente, provincie en initiatiefnemer (4).

Het constateren van het ontbreken van een bufferzone staat los van dit MER. Dit MER heeft betrekking op de milieugevolgen van het verwerken van C3-afvalstoffen en moet aangeven hoe de emissies van deze activiteit naar de omgeving zoveel mogelijk kunnen worden beperkt. Daartoe zal in het MER een aantal uitvoerings- en inrichtingsopties moeten worden onderzocht. Er wordt op voorhand van uit gegaan dat er voldoende mogelijkheden zijn om de emissies naar de omgeving toe binnen aanvaardbare normen te beperken. Mocht dit niet het geval zijn dan komen externe maatregelen, zoals bijvoorbeeld een bufferzone, in beeld.

Het MER gaat in op de milieugevolgen van het verwerken van C3-afvalstoffen op afvalberging de Wierde. Op de milieubelasting van de bestaande activiteiten zal het MER niet uitgebreid ingaan. Gevraagd wordt de bestaande toestand van het milieu in beeld te brengen voor zover dit van belang is voor de voorspelling van en de vergelijking met de milieu-effecten van de verschillende alternatieven voor het verwerken van C3-afvalstoffen. Dit betekent dat er geen nader onderzoek naar de milieubelasting van de huidige activiteiten op afvalberging de Wierde zal plaatsvinden.

In het kader van de evaluatie van de eerder verleende vergunning zou meer duidelijkheid over de milieubelasting van de bestaande activiteiten kunnen worden verkregen. Gedeputeerde Staten zijn voornemens om deze evaluatie in 1999 uit te voeren.

In het MER moet worden aangegeven wat het belang is van het convenant, waarop de gemeente doelt, voor het de te nemen besluiten over het voornemen.

2. voorgenomen activiteit

Welke andere activiteiten zullen op en rond de afvalberging de Wierde worden ondernomen (2). Het MER moet een toekomstvisie bevatten, dat is gestoeld op een door de initiatiefnemer op te stellen beleidsplan (4).

Het MER moet aangeven wat het effect is van de aanleg van een bufferzone aan de noordzijde van het stort (3, 4, 5, 6).

3. gevolgen voor het milieu

Wat is het effect van het langer in bedrijf zijn van de Wierde (2).

In hoeverre zal de milieubelasting op de omgeving toenemen door het storten van C-3 afvalstoffen (2).

Aangegeven moet worden welke hinder (overlast van vogels en ongedierte, zwerf- en waaivuul, verspreiding van onkruid(zaden) en ziektekiemen) de voorgenomen activiteit met zich meebrengt (1).

Het MER moet ingaan op de risico's van de voorgenomen activiteit voor de bedrijfsvoering van de omliggende agrarische bedrijven (1, 3). Welke mogelijkheden zijn er om deze risico's te verkleinen.

Wat zijn de gevolgen voor de gezondheid van het vee dat op de aangrenzende landerijen graast (3, 5, 6).

In hoeverre wijzigt de woonsituatie van de omwonenden (7).

Het op te stellen MER zal alleen betrekking hebben op het verwerken van C3-afvalstoffen. Wel zal worden gevraagd mogelijke toekomstige ontwikkelingen te schetsen (autonome ontwikkelingen van afvalverwerkingsactiviteiten en van het milieu).

In het MER moeten de aard en de effectiviteit van relevante effectbeperkende maatregelen worden weergegeven in relatie tot het verwerken van C3-afvalstoffen.

In het MER moet worden weergegeven op welke termijn effecten te verwachten zijn en hoe lang de effecten waarneembaar zouden kunnen zijn ten gevolge van het verwerken van C3-afval.

In het MER moet worden ingegaan op eventuele cumulatie milieu-effecten en synergisme.

In het MER moet worden weergegeven welke hinder en risico's zijn te verwachten voor de omgeving vanwege het verwerken van C3-afval en hoe die kunnen worden verkleind.

De fysieke woonsituatie zal niet wijzigen. Op basis van de informatie uit het MER moet tot uiting komen of er gevolgen zijn voor de mens.

inspraakreactie

antwoord

Door het voornemen zal de waarde van de bedrijven dalen (7).

Dit is geen onderwerp / criterium voor een MER; mogelijke (bedrijfs-)economische gevolgen zijn daarin niet aan de orde.